

**Kurs: FG1299 Själständigt arbete, grundnivå inom  
lärarprogrammet 15 hp**

2016

Lärarexamen

Institutionen för Musik, pedagogik och samhälle

---

Handledare: Incca Rasmusson

Examinator: Frans Hagerman

Sara Carlsson

# **Så länge skutan kan gå**

Att presentera Evert Taube och hans visor

Skriftlig reflektion inom självständigt arbete



# Sammanfattning

Evert Taube (1890-1976) var författare, konstnär, vissångare och kompositör. Han vidareutvecklade den svenska visan och skapade en egen musikalisk värld, med influenser från många olika håll. Syftet med detta arbete var dels att få kunskap om Evert Taube som visdiktare, och dels att hitta lämpliga presentationsformer för visor och bakgrundsmaterial. Målet var att göra en enkel temakväll om Taube, med en blandning av ord, bilder och musik. Materialet hämtades från litteraturen om Taube, visböcker och inspelningar, och kompletterades med egna fotografier. Resultatet blev en enkel men varierad presentation av Taubes liv och visor, och en bra kommunikation med besökarna. Bakgrundsinformationen förstärkte upplevelsen av musiken och väckte positiva känslor och minnen.

Nyckelord: Evert Taube, visdiktare, kommunikation, presentationsformer

# Innehållsförteckning

<b>1 Inledning och bakgrund .....</b>	<b>1</b>
1.1 Bakgrund.....	1
1.1.1 Taubes liv och visor .....	2
1.1.2 Presentation av materialet .....	3
1.1.3 Vistolkning .....	5
1.2 Syfte.....	6
<b>2 Metod .....</b>	<b>6</b>
2.1 Bildspelet om Taubes liv och visor.....	6
2.1.1 Text .....	6
2.1.2 Bild.....	7
2.1.3 Musik .....	7
2.2 Presentation av materialet .....	7
2.3 Vistolkning .....	8
<b>3 Resultat .....</b>	<b>9</b>
3.1 Taubes liv och visor .....	9
3.2 Bibliotekscaféet om Evert Taube .....	10
3.3 Besökarnas svar på enkäten .....	11
3.4 Sammanfattning av resultat.....	12
<b>4 Diskussion .....</b>	<b>13</b>
<b>Referenser .....</b>	<b>15</b>
Bilaga 1: Min sammanfattning av Evert Taubes liv och visor .....	17

# 1 Inledning och bakgrund

Jag växte upp i ett litet samhälle där det inte förekom så många kulturella aktiviteter, men för den som var intresserad fanns det ändå möjlighet att prova olika uttrycksformer. Jag spelade blockflöjt och gitarr i Kulturskolan och i skolan hade vi några kulturprojekt, där man fick vara med och skapa en egen föreställning från grunden. I högstadiet blev gitarren mitt största intresse, men jag spelade också teater i en lokal teaterförening och fotograferade mycket. Att läsa har alltid varit ett stort intresse och de senaste åren har jag arbetat extra på ett mindre folkbibliotek. Där ordnar man ibland enklare kulturevenemang. Det kan vara en författare som berättar om sina böcker eller ett föredrag. Ibland har man bibliotekscaféer med ett speciellt tema, t.ex. Carl von Linné eller Selma Lagerlöf, då personalen berättar om personen och visar böcker med anknytning till ämnet. Jag tycker att det är viktigt att det finns en varierad programverksamhet även på små orter där resurserna är begränsade, och jag skulle vilja vara med och sprida musikaliska upplevelser på ett personligt sätt och med enkla medel.

Mitt projekt är därför att ordna ett bibliotekscafé med musikaliskt tema, där jag kan använda flera olika uttrycksformer och kombinera musik, ord och bild till en helhet. För att passa in i biblioteksmiljön bör temat vara en person som skrivit både böcker och musik. En visdiktare som Evert Taube skulle man kunna göra ett omväxlande program om. Jag har hört hans visor ända sedan jag var liten, särskilt när jag var hos mina morföräldrar på Västkusten. När jag hör Taubes visor tänker jag på midsommarfester med mycket allsång och dragspelsmusik. Mina första minnen av visorna är att man sjunger dem tillsammans med andra. Senare har jag också hört några tolkas på olika sätt av Taube själv och andra artister, men jag vill höra fler exempel och prova själv också. Jag känner inte till så mycket om personen Evert Taube, men jag har förstått att hans eget liv avspeglar sig tydligt i hans visor. Han presenterar många olika miljöer, både välkända och exotiska, som han har egen erfarenhet av. Därför vill jag lära mig mer om hans liv för att förstå bakgrunden till visorna bättre. Jag skulle vilja vidga min egen bild av Taube och sedan träna mig att använda olika uttryckssätt för att presentera det jag fått fram.

## 1.1 Bakgrund

Under en stor del av 1900-talet var Evert Taube en välkänd profil, som ofta syntes i olika media. Så är det inte idag, men hans visor är inte bortglömda. Jag ska börja med att ta fram fakta om Evert Taubes livsverk, och det är grunden för det vidare arbetet. Sedan ska jag diskutera hur jag kan använda materialet för min egen förståelse och för att kommunicera med andra. Jag tar också upp lite om olika sätt att tolka Taubes visor.

### 1.1.1 Taubes liv och visor

Evert Taube (1890-1976) var en av Sveriges viktigaste visdiktare under 1900-talet. Han skrev också romaner och reseskildringar, målade, gjorde radioprogram, spelade in skivor och uppträdde som artist i över femtio år. Men mest känd är han ändå för sina tvåhundra visor.

”Det var ingen enskild bok eller vissamling som skapade Taubes popularitet, hans sånger växte in i kulturarvet utan att någon – allra minst han själv – kunde peka på när det skedde. Han höll sig genom hela sitt författarskap till samma inspirationskällor: naturen, riddartiden, sjömanslivet, antik konst, Pampas och Medelhavets kultur.” (Timm, 1998, s.14)

Hans eget liv var en mycket viktig del av hans verk, och han studerade miljöer och människor vart han än kom, för att sedan göra poesi av verkligheten. Därför är det viktigt att jag känner till huvuddragen i hans livshistoria.

Evert Taube växte upp nära havet, på Vinga utanför Göteborg. Barndomen har han skildrat i boken *Jag kommer av ett brusand' hav* (Taube, 1952). I ungdomen ville Taube bli konstnär, men när han var arton år gick han till sjöss. Livet som sjöman varade knappt två år, men den tiden var en oerhört viktig inspirationskälla. Taube skrev ca 40 sjömansvisor med motiv från dessa resor (Gynne, 2010, s. 22). Under nästan fem år bodde han i Argentina, där han försörjde sig genom olika tillfälliga jobb och lärde känna den argentinska folk- och populärmusiken. Han bosatte sig sedan i Stockholm, men gjorde många resor och bodde långa perioder vid Medelhavet, där han lyssnade mycket på italiensk musik. Han hade stora framgångar som vissångare och gjorde flera turnéer runt om i Sverige. Konserterna var en blandning av föreläsning, sång och recitation av dikter. Den svenska naturen, särskilt Stockholms skärgård och Bohuslän, inspirerade till många visor. Efter andra världskrigets slut började Taube resa ut i världen igen och skriva resereportage. Hans visor trycktes i vissamlingar och skolsångböckerna och han hade en stor publik i alla åldrar ända fram till sin död.

Evert Taube blev mycket älskad men också kritiserad. Han arbetade i en folklig tradition och byggde ofta vidare på äldre melodier. I inledningen till vissamlingen *Sol och vår* (Taube, 1967) skriver Karl-Erik Lagerlöf:

”Han har aldrig, tror jag, strävat efter originalitet, han har velat skriva bra visor, härma bra, sjunga bra, beskriva bra, bra återge de ting, platser och stämningar han upplevt. Han har känt vördnad för vad andra gjort före honom.” (Taube, 1967, s. 5)

Redan på 1930-talet blev han anklagad för ”melodilån”, och det stämmer i vissa fall t.ex. när det gäller visan *Flickan i Havanna*, som bygger på en äldre frireligiös sång (Bergman, 1976). Musikforskaren Olle Edström har undersökt Taubes visor och funnit att han i enstaka fall har ”återanvänt” melodimaterial, både från andras sånger och sina

egna (Edström, 2009, s. 143). Det finns också vissa gemensamma musikaliska strukturer i sångerna som gör att man känner att de hänger ihop även om de går i olika stilar. Edström anser att Taube var unik för sin tid, mycket på grund av sin mångsidighet. Trots att han saknade musikutbildning hade han en stilistisk bredd som var ovanlig. ”Detta berodde på hans livs musikaliska resa, hans musikminne och hans begåvning för skapande verksamhet. Hans musikaliska referenser kom hela tiden att vidgas” (Anthin, 2014, s. 122). Han skrev sånger inom minst nio olika stilriktningar:

1. Bellmanska och andra visor
  2. Marscher och gånglåtar
  3. Svensk vals
  4. Internationell Taubevals
  5. Tango (latinsk)
  6. Svensk folkton och modala melodier
  7. Polkor och andra glada låtar
  8. Sex-åttor
  9. Romanser (konstmusik)
- (Edström, 2008, s. 363)

Textinnehållet är också varierat, men de vanligaste ämnena är:

1. Social samvaro
  2. Sjömanstexter
  3. Kärlek
  4. Naturskildringar
  5. Existentiella frågor
  6. Platser och historik
  7. Tidsdokument
- (Edström, 2008, s. 361)

### 1.1.2 Presentation av materialet

Evert Taubes egna framträdanden var intima och familjära, med långa introduktioner till varje visa, och ingen konsert var den andra lik. 1934 gjorde han en turné runt om i Sverige. Under konserterna visade han egna diabilder samtidigt som han läste ur sitt manuskript, talade fritt och sjöng. Framträdandet kallades *Ultra Marin – en världsomsegling i ord och toner*. Han hade en noggrann plan men det blev inte alltid som planerat. En tidning skrev: ”Taube var sig själv och blandade ihop text och bilder och sång till luta till synes som det föll sig” (Edström, 2011, s. 78).

Att kombinera olika uttrycksformer ökar ofta upplevelsen eftersom flera sinnen är inblandade. Turunen (2016) använde sig av bilder, kläder och muntlig presentation för att få ovana lyssnare att lättare ta till sig en klassisk pianokonsert. Hon ville undersöka om fantasifulla utommusikaliska effekter kunde bidra till ett mer aktivt lyssnande. En intresseskapande faktor är att publiken får veta lite om vad kompositören har tänkt.

”Min målgrupp verkar vara fascinerad av sagan bakom musiken och det man ser på scenen” (Turunen, 2016, s. 10).

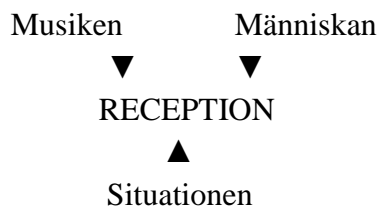
Jag lyssnar själv gärna på pianomusik och jag tycker också att upplevelsen kan variera beroende på konsertens upplägg. Jag var ganska nyligen på tre olika pianokonsserter. Den förste pianisten sa inte ett ord, den andre berättade ganska utförligt om varje stycke innan han började spela, och den tredje både berättade om styckena och visade bilder under framförandet. Alla tre pianisterna var skickliga och jag tycker alltid att musiken i sig är det viktigaste, men man påverkas ändå lite av hur den presenteras. Det var den tredje konserten som blev mest uppskattad av publiken och som man kommer ihåg bäst efteråt.

Musik handlar mycket om kommunikation. Lilliestam (2006) presenterar två olika modeller för hur musikens budskap kan förmedlas:

### **Järnvägsmodell** (Lilliestam 2006, s. 64)

Sändare ► Medium ► Mottagare

### **Konstruktivistisk / interaktiv modell** (Lilliestam 2006, s. 66)



Enligt järnvägsmodellen skickar sändaren sitt budskap via ett medium, och det når fram till mottagaren, som utan problem förstår vad sändaren vill säga. Informationen går bara åt ena hållet och budskapet är den klingande musiken. I praktiken är det sällan så enkelt. Människor kan uppfatta ett musikstycke på många olika sätt.

I modernare teorier ser man meningsskapande som en process där mottagaren själv är med och skapar budskapet. Enligt den konstruktivistiska modellen skapas reception av musik i ett samspel mellan musiken, människan som lyssnar och situationen. Musikens betydelse ligger inte bara i materialet och den kan variera från gång till gång och från person till person. Två personer som lyssnar på samma musik kan uppfatta den på olika sätt. Vi kan också bara höra ett musikstycke för första gången en gång. Nästa gång har vi minnen från föregående tillfälle. Genom många lyssningar kan man tränga djupare in i musiken och få nya upplevelser. Allt det här är viktigt att tänka på, både när man själv lyssnar och när man spelar för andra.



### 1.1.3 Vistolkning

När det gäller vistolkning skriver Brolinson och Larsen (2004) att förhållandet mellan verket och dess presentation är ovanligt flexibel. I en visa ska texten och melodin bilda en sammanflätad enhet och vara lika viktiga. Melodin ska inte vara för komplicerad och ackompanjemanget är sällan utskrivet, utan det är fritt fram för olika tolkningar och variationer. Tonarten varierar beroende på vem som sjunger, och varje sångare förväntas göra visan på sitt eget sätt. Särskilt de äldre folkliga visorna spreds nästan alltid genom muntlig tradition och det innebar en ständig omvandling och många olika varianter. När det gäller Evert Taube så ändrade han ofta i visorna vid sina framträdanden. ”För närvarande låter den så här” (Edström, 2009, s. 48) kunde han säga. Han hade sitt eget sätt att kompa på luta, och det var sällan så som det stod i visböckerna, där arrangemangen hade skrivits av någon annan. Redan 1921 började Taube spela in sina egna visor på grammofonskiva. Snart kom också inspelningar med andra sångare. *Calle Schewens vals* blev t.ex. först populär med schlagersångaren Sven-Olov Sandberg. När Taube blev känd förknippades sångerna mer med honom som person, eftersom de hade en så nära relation till hans liv. Men många av Taubes visor blev allas egendom och spreds genom vishäften för allsång och skolsångböcker. Han strävade efter att göra visor som kunde sjungas av alla med normal sångröst. Själv var han ju inte heller någon skolad sångare. Hans egen sångröst försämrades redan under 50-talet och han fick även problem med hörseln.

På 1960-talet, när hans egna inspelningar blev sämre, kom en rad nya inspelningar med körer, trubadurer och popgrupper, som gjorde sina egna versioner. 1965 kom Hootenanny singers folkpopversion och 1969 gjorde Cornelis Vreeswijk en Taubeskiva, där han sjöng på sitt eget speciella sätt. Sonen Sven-Bertil Taube sjöng tidigt sin fars visor. Han fick rådet att sjunga dem med ”saklighet, tydlighet och känsla tyglad med kärvhet” (Edström, 2008, s. 386) och absolut inte härma sin pappas sångstil. Olle Adolphson sjöng in flera Taube-skivor på 1970-talet, med elegant gitarrkomp och rytmisk sång. Han ville ge en mindre glättig bild av Taube. 1990 kom en Taube-skiva med popartister som Eldkvarn, Totta Näslund och Eva Dahlgren. Annars är det inte så många kvinnliga artister som sjungit Taube, särskilt inte sjömansvisorna. De mer lyriska visorna har tolkats av bl.a. Lill Lindfors.

## 1.2 Syfte

Syftet med arbetet är att fördjupa kunskapen om Evert Taubes musikaliska värld, och om hur man kan kombinera olika uttrycksformer för att förmedla kunskaper och upplevelser.

Jag vill få en inblick i hur man kan arbeta tematiskt, och på ett enkelt och anspråkslöst sätt använda ord, bild och musik i en presentation för att skapa helhet och förstärka upplevelsen.

Frågor:

*Hur viktig är bakgrundsinformation om Evert Taubes liv för visornas mottagande?  
Hur kan man, med begränsade resurser, skapa en positiv upplevelse när man presenterar fakta och musik?*

## 2 Metod

För att kunna presentera personen Evert Taube och bakgrunden till hans visor på ett både pedagogiskt och underhållande sätt hämtade jag lite idéer från honom själv. Att kombinera ord, bilder och musik var något som Taube ofta gjorde. Han var känd för sina turnéer där han visade bilder samtidigt som han berättade och sjöng.

Jag ska också göra ett bildspel, och till det berätta om Taube och spela hans musik. När jag ska presentera det för andra måste jag tänka på hur jag kan kommunicera på ett bra sätt, så att det jag vill ha sagt går fram. Kommunikationen fungerar oftast inte som i ”Järnvägsmodellen”, där alla uppfattar samma sak. Enligt den ”Interaktiva modellen” skapas förståelse i samverkan mellan musiken, människan och situationen. Man måste alltså tänka på vilka människor som kommer och lyssnar, vilken musik som passar bäst, och hur situationen ska bli så fördelaktig som möjligt. Jag tror att de besökare som kommer på ett bibliotekscafé om Taube redan känner till lite om Taube och hans visor. Troligen är de lite äldre och har personliga minnen av visorna. Det gäller att välja olika typer av visor så att det passar de flesta och att försöka skapa en trevlig och inspirerande miljö så att det kan bli en bra kommunikation.

### 2.1 Bildspelet om Taubes liv och visor

#### 2.1.1 Text

Det finns gott om litteratur om Evert Taube. Han skrev själv ofta långa inledningar till sina visböcker, och berättade om visornas tillkomst vid sina framträdanden.

Taubesällskapet bildades 1979 och ger ut en årsbok, och det har kommit flera biografier, som berättar om hans liv ur olika synvinklar. Jag har huvudsakligen använt

de böcker som fokuserar på musiken: *Evert Taube – sånger och musikalisk värld* av Olle Edström och *Evert Taube och musiken* av Göran Gynne. Jag skrev först en sammanfattande text, som jag sedan förkortade och försökte anpassa så att den skulle passa för min målgrupp, biblioteksbesökare som känner till Evert Taube och har hört några av hans visor. Texten blev en snabbsammanfattning av Taubes liv och resor i kronologisk ordning. Jag går igenom de platser som haft stor betydelse för hans diktning, och den musik han inspirerades av. Några viktiga vissamlingar och exempel på visor finns med i texten.

### 2.1.2 Bild

Under sommaren fotograferade jag först lite vanliga naturbilder, och sedan mer specifika bilder med anknytning till Taube. På västkusten tog jag havsmotiv. Sedan fortsatte jag i Stockholm, med Sjösala, Den Gyldene Freden, Taubes grav m.m. Samtidigt som texten växte fram tog jag bilder på några kända visböcker. För att illustrera de musikaliska exemplen tog jag bilder på några konstverk i biblioteket med motiv som hade anknytning till visornas text. Det var inte så lätt att hitta bilder som illustrerar texten på ett bra sätt. Jag hade inga egna bilder från Argentina och Medelhavsområdet, så jag fick ta några bilder ur böcker och låna gamla bilder från Italien av min mamma. Men jag ville hellre göra det enkelt och personligt än hämta bilder från Internet. Det skulle vara mina egna intryck av Taubes värld. Jag hoppades att bilderna kunde ge besökarna bra associationer och göra berättelsen mer levande.

### 2.1.3 Musik

Till bildspelet valde jag ut några visor från olika tidsperioder. De skulle också representera de olika musikstilar som Taube använde sig av. Jag fick med visor, marscher, svensk vals, internationell Taubevals, tango, svensk folkton, romanser och sex-åttor. Jag lyssnade på CD-skivor med olika sångare, och valde ut några visor med Evert Taube själv. Det var främst de tidiga visorna, som jag tycker hör ihop med hans tolkningar. De andra artisterna som jag tog med var Sven-Bertil Taube, Loa Falkman, Per Myrberg och Anna-Lotta Larsson.

## 2.2 Presentation av materialet

Jag började med att göra en Power Pointpresentation med en kombination av ord, bild och musik. Skrev först in min text och lade till bilder som jag själv tyckte anknöt till texten på något sätt. Sedan infogade jag ljudfiler med de valda sångerna och kombinerade dem med bilder på konstverk som passade till. När jag hade detta grundmaterial fick jag sätta mig in i den befintliga tekniken och anpassa mig till vad som var möjligt. Det visade sig att datorn i bibliotekets hörsal inte kunde spela upp ljudet i högtalarna. Jag fick föra över musiken till en CD-skiva för att kunna spela upp den i en särskild spelare. Sedan gjorde jag en ny version av bildspelet utan texten,

eftersom jag ville göra det mer personligt genom att själv läsa texten och visa enbart bilderna på bibliotekscaféet. Utöver detta gjorde jag en affisch till bibliotekscaféet och ett enkelt blad att dela ut till besökarna, med en lista på böcker av och om Taube som man kan låna på biblioteket, och texten till två kända visor som passar för allsång. För att få veta lite om publiken gjorde jag en mini-enkät med några frågor om deras förhållande till Taube.

## 2.3 Vistolkning

Till bildspelet måste jag av rent praktiska skäl använda inspelad musik, men jag ville prova att göra några egna vistolkningar också, så jag började med att bläddra i visböcker och prova melodier, både välkända och obekanta. Det fanns ganska många sånger jag kunde tänka mig att sjunga, men till slut valde jag ut tre stycken att arbeta lite mer med. Den första jag valde är en sång som jag minns från min barndom. Min morfar brukade ibland sjunga *Brevet från Lillan* för mig, så den ger mig fina minnen. Taube skrev den i San Remo 1937 och den trycktes i samlingen *Himlajord* 1938. Kanske var det dottern Ellinor som längtade efter sin pappa och skrev ett brev, som han sedan tonsatte. Men det verkar mera troligt att Taube först gjorde en melodi, baserad på en italiensk folkvisa, eftersom han i ett brev från 1937 skrev hem till sin fru och bad henne skicka ”ett dikterat brev från Ellinor om vädret, blommor, sjön, vad de gör och hur det är och vad hon vill m.m. – ordna det, jag behöver det som text” (Edström, 2008, s. 212). Han lyckas i alla fall få det att låta äkta. Jag lyssnade inte på några inspelningar utan utgick från noterna och mina minnen av visan.

Visan *Kärleken och vinden*, som jag inte hade hört förut, finns i samlingen *Ballader i Bohuslän* från 1943. Jag tycker den är vacker och vemodig och texten och melodin samspelar på ett väldigt fint sätt. Det är en historia om livets gång, om en gammal sjöman som söker upp sin ungdomskärlek, och tycker sig känna igen henne. Men det är hennes barnbarn han ser, själv är hon en gammal gumma nu. Jag har inte hittat någon historia bakom den här visan, men jag tycker den talar bra för sig själv.

Den tredje sången jag valt, *Balladen om briggen Blue Bird av Hull*, är en sorglig och dramatisk ballad. Den finns med i *Fritiof Anderssons visbok* från 1929. Där står det: ”Sann berättelse berättad av Fritiof Andersson, vars fader gick med i räddningsbåten när Blue Birds besättning skulle bärgas”. Evert Taube har sagt att en dikt ska vara sannolik, men inte en kopia av verkligheten. Han hörde redan som barn många historier om skeppsbrott utanför Vinga. Det finns säkert verklighetsbakgrund till den här visan, men kanske hette skeppet inte Blue Bird utan Nymph. Och kanske blev alla ombord räddade. Men det spelar ingen roll för den som lyssnar. I visans värld gick det till just så här. Den här sången ger mer utrymme för annorlunda tolkningar. Jag har lyssnat på Sofia Karlssons ganska återhållsamma och vackra folkversion med fint strängkomp. Thåströms inspelning har en desperat ton och rösten är kraftfull och dominerar oftast

över kompet. Totta Näslund tolkar texten på ett trovärdigt sätt. Balladen har en domedagsstämning som jag vill försöka få fram genom att göra en inspelning.

## 3 Resultat

### 3.1 Taubes liv och visor

Evert Taubes musikaliska värld är starkt påverkad av hans liv och personliga erfarenheter. Visans värld är ingen kopia av verkligheten, men det finns nästa alltid egna upplevelser någonstans i bakgrunden. Hans vardag och många resor gav inspiration både innehållsmässigt och musikaliskt. Taube kallade sig inte kompositör eller tonsättare, utan såg sig främst som diktare och författare, Han studerade språk, litteratur och historia – men inte musikteori. Han lärde sig genom att lyssna.

Evert Taube skrev ca 200 sånger i många olika stilar. Han hämtade inspiration från olika håll och skapade något som är både välbekant och personligt. För att visa exempel på de vanligaste melodityperna har jag sammanställt en tabell. Uppgifterna är hämtade från *Evert Taube – sånger och musikalisk värld* (Edström, 2008).

52	Bellmanska o andra visor	Brevet från Lillan
30	Marscher och gånglåtar	Karl-Alfred, Fritiof Andersson och jag
29	Svenska valser	Sjösala vals
23	Internationella valser	Så länge skutan kan gå
21	Tango o latinskt	Fritiof och Carmencita
19	Svensk folkton	En håttespelman
8	Polkor	Huldas Karin
7	Romanser	Morgon efter regn
7	Sex-åttor	Fritiof Anderssons paradmarsch

Han bearbetade ibland gamla melodier, och några egna teman använde han i flera av sina sånger. *Änglamark* är ett exempel. Den innehåller delar av äldre Taubemelodier, t.ex. *Vals på Ängön*. Några visor där Taube använt äldre melodier är *Flickan i Havanna*, *Den sköna Helén*, *Serenaden i Prästgatan* och *Som stjärnor små*. Oftast har Taube angivit att han bara ”upptecknat” melodin, men inte alltid. Att visorna känns bekanta har säkert ökat populariteten, men det har också lett till anklagelser om plagiat. Men det är bara i ungefär 10 % av visorna som det finns kortare eller längre citat från andra sånger, resten är alltså eget material. Texterna har ett personligt tilltal, som gör att de är

lätta att ta till sig, och i ca 80 visor finns någon form av dialog. ”Samtal under dans” är en specialitet, som förekommer i flera visor, t.ex. *Rosa på bal*, *Fritiof och Carmencita* och *Havsörnsvals*.

Eftersom Taubes visor är så tätt sammanflätade med hans eget liv ägnade jag mycket tid åt att studera litteraturen och utforska hans liv. Min sammanfattande text återfinns som *Bilaga 1*. Den använde jag också som utgångsmaterial för texten till mitt bildspel, även om jag improviserade lite och ändrade några detaljer under föreställningen.

### 3.2 Bibliotekscaféet om Evert Taube

Inför temakvällen om Taube hade vi skapat en ganska inbjudande miljö i bibliotekets hörsal. Det var dukat som ett café, sex stora bord med rutiga dukar och levande ljus. På en hylla var det skyltat med böcker av och om Evert Taube. På kaffebordet hade jag ställt en jordglob och några dekorationer med anknytning till hav, bl.a. snäckor och tång. I kokboken *Till bords med Evert Taube* (2000) av sonsonen Jesper Taube hade jag hittat ett recept på en äppelkaka som passade till fiket. På ett annat bord låg en gammal luta som jag fått låna av en bekant. Lutan har tillhört sångaren Folke Andersson, som fått den av August Strindbergs son Hans Strindberg, som var lutsångare.

Jag visade mitt bildspel och läste texten till det och spelade upp exempelmusiken från en CD-spelare. Tekniken fungerade ganska bra. Jag fick skruva upp ljudet i mikrofonen lite i början men sen tror jag det hördes bra. Jag läste inte exakt som det stod i texten, och jag hade gjort ett litet lokalt tillägg om att Taube bott på Rockelstad, ett slott som ligger i närheten och som säkert alla i publiken kände till. Detta hade jag läst i *Evert Taube – sånger och musikalisk värld* (Edström, 2008).

Efter bildspelet sjöng jag *Brevet från Lillan och Kärleken och vinden* med gitarrkomp. Sedan sjöng vi allsång tillsammans i *Änglamark*. Medan vi ställde fram kaffe och äppelkaka visade jag boken som receptet var hämtat från. Någon undrade var lutan kom ifrån, så jag berättade om dess historia.

När vi alla satt och fikade blev det en ganska avslappnad stämning och vi pratade lite om visorna och vilka det var som sjöng på inspelningarna. Någon hade fastnat för visan *En håttespelman* och undrade vad den hette. En annan besökare sa att han kände till en finsk visa med liknande tema om en gammal fiol. Jag delade ut min enkät om Taube och det blev lite diskussion om olika tolkningar av Taubes visor och även visor i allmänhet. En man ansåg att man kan lägga in så mycket av sin egen personlighet och sina egna erfarenheter i tolkningen att det kan förändra budskapet helt. Han tog som exempel den irländska sången *Ett sista glas* (The parting glass). Den hade han hört med Sven-Bertil Taube och då tänkte han att det handlade om ett avsked, och om tacksamhet för vad livet gett. Men när han sedan hörde samma sång med Miriam Bryant tyckte han

att budskapet var att allt är möjligt och inget kan stoppa mig. Men det var förstås hans högst personliga tolkning.

Jag hade även tagit med min egen inspelning, en ganska ofärdig och grötig version av *Balladen om Briggen Blue Bird av Hull*, men jag var inte säker på om jag skulle våga spela den, eftersom jag inte trodde att en äldre publik skulle uppskatta den. Till slut beslöt jag ändå att ta med den, och besökarna lyssnade i alla fall artigt. Någon tyckte att det var svårt att höra orden. En annan sa att det var i alla fall bra fart i den. Det blev en ganska trevlig stund som vi avslutade med att sjunga *Rosa på bal* tillsammans.

### 3.3 Besökarnas svar på enkäten

De flesta lämnade in enkäten och hade fyllt i svar på åtminstone några frågor:

#### **Hur minns du Evert Taube?**

”Jag tänker på min pappa, som gillade Taube och alltid ville att minst en sång av honom skulle var med i ’Allsång på Skansen’. Han tyckte att poplåtarna tog över för mycket.”

”Från Gröna Lund. Min första LP-skiva. När min mamma dog.”

”Jag minns honom från Grönan i slutet av 60-talet då jag var där.”

”På Gröna Lund och på TV.”

”Från TV, Sjösala och Grönan.”

”Jag har hört honom på radio, sett honom på TV, sjungit hans sånger.”

”Jag tänker på sommar på Gröna Lund.”

#### **Vilka visor av Taube tycker du bäst om?**

*Vals på Ängön*

*Så länge skutan kan gå*

*Eldare på värmen*

*Vals i Valparaiso*

*Möte i monsunen*

*Sjuttonde balladen*

*Pappa kom hem (Brevet från lillan)*

*Så skimrande var aldrig havet*

*Inbjudan till Bohuslän*

#### **Vilken artist tycker du tolkar Taubes sånger bäst?**

Sven-Bertil Taube (7 st.)

Cornelis Vreeswijk

Håkan Hellström.

### **Har du själv sjungit Taubes visor? I så fall i vilket sammanhang?**

”Ja, med pappa. På längre sittningar, bröllop och middagar.”

”Ja, i väntan på barnbarnets pappa, som varit på jobb.”

”Ja, spelat på dragspel i ungdomen.”

”Ja, sjungit i kör.”

”Ja, på fester och som godnattvisor.”

”Ja, på allsång och för mig själv hemma.”

”Ja, som allsång på olika fester.”

”Ja, på släktkalas.”

## **3.4 Sammanfattning av resultat**

Arbetet har resulterat i mycket kunskap om Evert Taube och hans visor. Det har gett en tydligare bild av hans livshistoria och en inblick i visornas värld, som påminner om verkligheten, men som ändå lever sitt eget liv. Miljöerna hämtade Taube bl.a. från Bohuslän, Stockholms skärgård, Sydamerika, Medelhavsländerna, England och ”Världshaven”. De musikaliska influenserna vidgades hela tiden, från folkvisor och religiösa sånger i barndomen till Bellman, klassisk musik och sånger från de många länder han besökte. Han utgick från traditionen, men utvecklade den på sitt eget personliga sätt.

Projektet har också gett erfarenhet av att arbeta med olika uttrycksformer, som kan samverka och förstärka intrycken. Ord och bilder, som ingick i bildspelet om Taube, blandades med musik, både inspelade visor och egna tolkningar. Syftet var att skapa en bra kommunikation, och då krävs en samverkan mellan det musikaliska materialet, människan och situationen. Taubes visor är ett bra och varierat material att arbeta med. Det finns både bredd och djup i dem och man kan hitta något för alla smaker. Människorna som besökte caféet hade lite olika minnen och erfarenheter, men alla hade någon relation till Taube. Situationen fungerade bra och det blev en avslappnad stämning. Besökarna var intresserade och bidrog med frågor och personliga synpunkter.

Mina egna utforskningar av Taubevisor var givande, men hamnade kanske lite i bakgrunden på grund av tidsbrist. Det finns verkligen mycket att välja på, och här finns både idyll och äventyr. Jag kände igen många visor, men jag upptäckte också några jag bara hört talas om och några jag inte alls kände till. Jag framförde två visor på ett traditionellt sätt med gitarrkomp. Den tredje sången experimenterade jag med och spelade in på olika sätt för att försöka få fram rätt stämning.

Att få bakgrundsinformation om Evert Taube och hans liv ger en ökad förståelse för visorna. När det gäller hans visor finns det oftast en eller flera historier om hur de kom till, och det bidrar till ett mer aktivt lyssnande, och förstärker upplevelsen. Även om



mina besökare kände till en hel del sedan tidigare tror jag att jag kunde bidra med några nya fakta, eller åtminstone väcka gamla minnen.

Jag tycker också att vi som var på caféet lyckades skapa en positiv upplevelse tillsammans. Det var mycket besökarnas förtjänst, eftersom de deltog aktivt. Besökarna på caféet var ungefär som jag hade förväntat mig. Det var huvudsakligen äldre personer och av svaren på enkäten framgår att de kände till en hel del om ämnet. Det var inte bara de vanligaste visorna som man tyckte om. Det märktes också på diskussionen efteråt och på de personliga minnen som kom fram.

## 4 Diskussion

Det har varit intressant och lärorikt att ta fram fakta och synliggöra Taubes liv och verk för mig själv och andra. Det väcker minnen och berör och jag tror att jag lyckades kommunicera på ett sätt som passade i den aktuella situationen.

Arbetsättet och materialet fungerade bra i det här sammanhanget, med intresserade biblioteksbesökare. Bakgrundsinformationen, bilderna och musiken samverkade och skapade variation. Inramningen med böcker och föremål gav upphov till frågor och samtalsämnen. Att besökarna hade egna minnen av Taube var en fördel och bidrog till att resultatet blev bra. Om jag hade gjort det jag planerat och inte fått några kommentarer alls, hade det känts ganska misslyckat även om presentationen gått som planerat.

Texten var lagom lång för den här gruppen. Bilderna var inte alltid av högsta kvalitet, men jag hade arbetat mycket för att hitta kreativa lösningar, så att bilderna skulle förstärka texten på ett bra sätt. Flera besökare uttryckte också att de uppskattade bilderna. Musikexemplen kommenterades och diskuterades också. Taubes visor känns fortfarande levande, och de väcker känslor och skapar gemenskap.

När jag sammanställde programmet utgick jag från att bibliotekscaféet skulle locka intresserade åhörare. Men skulle samma material kunna fungera i en annan situation och för andra människor? Om det hade råkat komma några som aldrig hört talas om Taube hade det varit svårare, men inte omöjligt om de var allmänt intresserade och nyfikna. I en grupp med mindre förkunskaper tror jag att bakgrundsinformationen är ännu viktigare för att kunna ta till sig visorna. En visas historia sätter ofta igång fantasin och det spelar inte så stor roll om historien är sann eller inte. Det är ganska vanligt att visdiktare använder sina personliga upplevelser när de skapar sina sånger. Det som gör Evert Taube unik i det avseendet är att han själv berättat så mycket och så detaljerat om

bakgrunden till sina visor. Sedan har forskare tagit vid och fortsatt utforska sambandet mellan liv och dikt. Det viktigaste för Taube var att berätta en bra historia, inte att allt skulle vara sant.

Den här typen av enklare ”kulturkommunikation” tror jag kan användas i fler sammanhang. Det krävs inte någon stor lokal eller avancerad utrustning. En besökare på bibliotekscaféet tyckte att programmet skulle passa bra på ett äldreboende. En bekant, som arbetar som SFI-lärare, tyckte att det kunde användas i svenskundervisningen, eftersom det handlar om typiskt svensk kultur med internationella utblickar. Det skulle säkert gå att arbeta om materialet och använda det i skolan, t.ex. i en högstadielklass.

Mina egna tolkningar av Taube skulle jag gärna velat arbeta lite mer med, men de var bara en liten del av helheten. Min uppgift var att göra Taube till huvudpersonen för kvällen. Men det kändes ändå lärorikt att prova olika sätt att framföra visorna. Det finns ju inget direkt rätt eller fel när det gäller tolkning, utan man får utgå från sin egen personlighet och sedan försöka anpassa sig lite efter sammanhanget. Det hade varit en fördel att vara flera och arbeta i grupp. De egna musikinslagen hade kunnat utökas och varieras, med flera röster och olika instrument. Allt annat kan förstås också utvecklas och bli bättre. Kunskaperna och grundmaterialet finns kvar och kan användas igen.

Kanske kan jag i framtiden ordna fler bibliotekscaféer på likande sätt med andra teman. Dan Andersson och Cornelis Vreeswijk är andra exempel på intressanta personer med både litterär och musikalisk anknytning, som jag gärna skulle vilja arbeta mer med.

Det som är Taubes storhet, hans mångsidighet, är en fördel när det gäller att hitta material att arbeta med. Men det kan också vara en nackdel eftersom det kan kännas *för* stort. Det finns berättelser och fakta i överflöd, och så många visor att lyssna på. När man har begränsat med tid och resurser kan det kännas lite stressande. Man vill inte missa något viktigt, men allt kan inte komma med.

Jag tycker ändå att jag har fått en fin inblick i Taubes musikaliska värld, och med hjälp av ord, bild och musik delat den med besökarna på bibliotekscaféet, så att det blev en trevlig kväll med Evert Taube i centrum.

## Referenser

- Anthin, D., Åhs, A. (Red.). (2014). *Elva sidor av Taube - en antologi*. Göteborg: Folkuniversitetets akademiska press.
- Anthin, D. (2007). *Evert Taubes värld - boken*. Stockholm: Atlantis.
- Backman, J. (2016). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.
- Bergman, L.(1976). Vad ”Flickan i Havanna” har att berätta om Evert Taube. *Sumlen - årsbok för vis- och folkmusikforskning* (s. 175-196) Stockholm: Samfundet för visforskning.
- Brolinson, P-E. & Larsen, H. (2004). ”Visor på nöjets estrader”- *Den populära svenska visan*. Hedemora: Gidlunds.
- Edström, O. (2009). *Att spela Taube - en musikvetenskaplig essä om ett konstnärligt-kreativt projekt*. Göteborg: Universitetet.
- Edström, O (2011). Evert Taube sjunger sitt liv - en sammanfattande text om hans sånger och musikaliska liv. *Musikvetenskapliga texter- festskrift Holger Larsen 2011*. Stockholm: Universitetet.
- Edström, O (2008). *Evert Taube - sånger och musikalisk värld*. Stockholm: Carlssons.
- Gynne, G. (2010). *Evert Taube och musiken*. Stockholm: Ehrlingförlagen.
- Fredholm, I-B. (1972). *Kom i min famn - Evert Taube 1920-1971 - en bildbiografi*. Stockholm: Bonniers
- Lilliestam, L. (2006). *Musikliv - Vad människorna gör med musik – och vad musik gör med människor*. Göteborg: Ejeby.
- Svensson, G. (1976). *Evert Taube - poet, musikanter, artist*. Stockholm: Bonniers
- Taube, E. (1998). *Evert Taubes bästa*. Stockholm: Warner/Chappell Music.
- Taube, E. (1972). *Hjärtats nyckel heter sång - sextionio visor och en dikt*. Stockholm: Bonniers.

- Taube, E. (1952). *Jag kommer av ett brusand' hav - barndomsminnen från Vinga och Göteborg på Oscar II:s tid*. Stockholm: Tiden.
- Taube, E. (1967). *Sol och vår - ballader, visor, dikter*. Stockholm: Bonniers.
- Taube, E. (1963). *Så länge skutan kan gå - sextionio visor och en dikt*. Stockholm: Bonniers.
- Taube, E. (2009). *Sångboken*. Stockholm: Bonnier fakta.
- Taube, J. (2000). *Till bords med Evert Taube*. Stockholm: Max Ström.
- Timm, M. (1998). *Evert Taube - livet som konst, konsten som liv*. Stockholm: Bonniers
- Turunen, S. (2016). *Att fånga ny publik - planering och genomförande av en experimentell konsert*. Stockholm: KMH.

## Bilaga 1:

### Min sammanfattning av Evert Taubes liv och visor

Evert Taube föddes 12 mars 1890 i Göteborg. Han växte upp på Vinga, som är en liten klippö längst ut i Göteborgs skärgård. Pappan hette Carl Gunnar Taube och var sjökapten och firmästare på Vinga. Mamman hette Julia och det fanns 13 barn i familjen, 8 pojkar och 5 flickor. På Vinga bodde bara fyra familjer, men utanför ön passerade alla fartyg på väg till och från Göteborg. Man fick ofta besök av fiskare, lotsar och skeppsbrutna sjömän, och man fick höra sånger och berättelser från andra länder. I boken *Jag kommer av ett brusan'd hav* har Evert Taube skrivit om sin barndom på Vinga. Den var både idyllisk och äventyrlig. Människorna levde väldigt nära havet. Barnen lekte och badade på sommaren och på hösten letade de vrakgods efter stormarna. I familjen Taube förekom mycket högläsning och sång. Båda föräldrarna var musikaliska och sjöng och nynnade när de arbetade. I hemmet sjöng man ofta psalmer och folkvisor, och Carl Mikael Bellmans sånger. Evert själv började tidigt skriva dikter, men hans största intresse var att teckna och måla.

1903 flyttade familjen från Vinga och in till Göteborg. I skolan var Evert mycket duktig i svenska, musik och teckning, men han blev underkänd i matematik och tog aldrig studenten. Han fick börja som lärling hos en teatermålare på Stora teatern, men där trivdes han inte. Istället lånade han 18 kronor av sin pianolärare och rymde till Stockholm.

Han tog nattåget och kom fram tidigt på morgonen. De första timmarna sov han på en bänk vid Bellmans grav på Klara kyrkogård. Han var 17 år när han kom till Stockholm och hans mål var att få studera vid Konstakademien. Eftersom han inte hade råd att hyra ett rum bodde han på golvet hos bekanta eller utomhus. Han tecknade och målade och lyssnade på olika sorters musik. En tid fick han bo hos sin kusin Mattias Taube, som var konstnär. För att kunna söka till Konstakademien behövde Evert ett intyg från sin far, men pappan sa nej och gav honom två alternativ: studera på en internatskola eller gå till sjöss.

1908 lämnade Evert Göteborg med skeppet *s/s Australic*. Han var då 18 år och fick arbeta som kollämpare och extra eldare. Han beskriver själv den första resan som ett inferno. Men han fick resa till Kapstaden, Ceylon, Australien och England och han studerade livet ombord och i hamnarna och han skrev många brev till familjen och berättade om sina upplevelser. Efter den första resan arbetade han på ett skepp som gick till Medelhavet, och ett annat som gick med trävirke från Norrlandskusten till Frankrike och Irland.

Sommaren 1909 återvände han till Stockholm och försökte försörja sig som konstnär. Det gick inte så bra så efter ett halvår reste han till London och mönstrade på båten

*Princess of Wales*, som skulle gå till Argentina. På båten träffade han två andra svenska sjömän. Deras äventyr på resan över Atlanten har Taube berättat om i visan *Karl-Alfred, Fritiof Andersson och jag*. När man kom fram till Buenos Aires valde Evert att stanna där. Han lärde sig spanska och lyssnade på tangomusik, men när pengarna var slut fick han ta olika tillfälliga jobb. Han fortsatte att skriva och måla, och han lärde sig rida och spela gitarr. En tid arbetade han vid ett kanalbygge söder om Buenos Aires, vid Samborombón-bukten. Där brukade han besöka en godsägarfamilj som hade fyra döttrar. Evert pratade ibland med den yngsta flickan som hette Cecilia. Många år senare kom han ihåg deras möte och skrev den kända visan *Fritiof och Carmencita*. Men de dansade aldrig tango. Det gjorde inte fina flickor på den tiden.

1915 gjorde Evert sin sista resa som sjöman med en norsk båt, *s/s Skogland*, från Buenos Aires till Aarhus. Hans tid som sjöman varade mindre än 2 år, men den tiden blev oerhört viktig som inspiration. Han skrev ungefär 40 sjömansvisor med motiv från sjön. I dem blandas dikt med verkliga händelser och historier han hört andra berätta.

Evert bodde en kort tid i Göteborg, men återvände snart till Stockholm. Han träffade författaren och konstnären Albert Engström, som blev hans mentor och uppmuntrade honom att skriva både berättelser och visor. Långa perioder bodde han i Grisslehamn i Roslagen hos Engström, och ett tag var han förlovad med Engströms dotter Malin. 1918 kom hans första bok med berättelser från Argentina och Bohuslän. Den hette *Inte precis om kvinnorna*. Han siktade inte längre mot Konstakademien, utan nu var målet att bli en riktig författare.

För att få in pengar började han ganska motvilligt uppträda som vissångare. 1919 fick han sitt stora genombrott som artist när han sjöng sjömanssånger och spelade luta på en cabaret i Stockholm. Den sommaren åkte Taube till Skagen tillsammans med konstnären Kurt Jungsted. Där skapade de en illustrerad visbok: *Sju sjömansvisor och Byssan lull*. Några av visorna bygger på gamla melodier han hört, och några har han komponerat själv. Han reste sedan till Spanien och Frankrike, och i Paris träffade han 1920 sin blivande fru, som hette Astri Bergman och var i Paris för att studera skulptur. De reste till Italien tillsammans och förlovade sig i Florens. Men förlovningen bröts, eftersom Astris pappa inte godkände den.

Nästa visbok hette *Flickan i Havanna*. Just den visan har en mycket speciell historia som börjar på Vinga när Evert var barn och slutar i Florens i Italien. Melodin bygger på en gammal frireligiös sång med refrängen ”Sjung av hjärtat sjung”. När Evert var 4-5 år fick han se en bild av en vacker flicka på en cigarrlåda. Han fantiserade om henne och skrev små verser. 25 år senare var han med och sjöng en serenad för en flicka i Florens. När hon öppnade fönstret såg han att hon liknade flickan på cigarrlådan. Efter serenaden kastade hon ned en ros som slog till strängarna på hans gitarr. Strax efter det skrev han färdigt visan.

Visboken *Den Gyldene Freden* från 1924 har fått sitt namn efter den berömda krogen i Gamla Stan. Där brukade Evert Taube både arbeta och umgås med författare, musiker och konstnärer. Man sjöng mycket Bellman och Evert improviserade och skrev visor som han framförde för de andra. Nu var det inte bara glada sjömansvisor utan mer lyriska miljöbeskrivningar, och han vände sig till en mer bildad publik.

1925 gifte sig Evert Taube och Astri Bergman i Sankt Jacobs kyrka i Stockholm. Evert hade själv skrivit all musik som framfördes i kyrkan och under bröllopsmiddagen på *Den Gyldene Freden*. Bröllopsresan gick med båt till San Remo och sedan till Rom. De stannade där och arbetade en tid och studerade den italienska kulturen. Sedan flyttade de hem till Stockholm och fick så småningom fyra barn: Per-Evert, Rose-Marie, Ellinor och Sven-Bertil, men dottern Rose-Marie dog efter bara några veckor.

Evert fortsatte att arbeta intensivt och resa mycket. Trots att han helst ville bli författare och skriva romaner var det hans visor som fick mest uppmärksamhet. 1928 underhöll han gästerna ombord på *m/s Mirrabooka* på en resa till Amerika och Australien samtidigt som han arbetade med en ny visbok. *Fritiof Anderssons visbok* från 1929 blev ett stort genombrott för Taube. Den innehåller flera kända visor som *Havsörnsvals*, *Balladen om Briggen Blue Bird av Hull* och *Stockholmsmelodi*. Bokens presentatör är den svenske sjömannen och tatueringen Fritiof Andersson. Han förekommer i många olika visor och påminner lite om Evert Taube själv. Han är ärlig och trofast och han kan både rida och dansa tango.

Taubes visor spreds med grammofonskivor, radio och konserter. Hans egna framträdanden var väldigt speciella och varje konsert var unik. Visornas text och melodi kunde variera från vad som stod i visböckerna. Rösterna var inte alltid bra och lutan var ofta ostämd, men han lyckades ändå fånga publiken.

Varje sommar bodde familjen i Sjösala i Stockholms skärgård och där fick Evert inspiration till många visor. En av de första var *Calle Schewens vals*, som blev en stor succé med schlagersångaren Sven-Olof Sandberg. Den trycktes i visboken *Ultramarin* 1936, som också innehöll *Möte i monsunen*.

Under långa perioder arbetade Evert vid Medelhavet, i Provence och San Remo. Han inspirerades av italienska folkvisor när han skrev *Den glade bagaren i San Remo* och *Brevet från Lillan*. De finns med i vissamlingen *Himlajord* från 1938. Taube gjorde också en av sina bästa skivinspelningar i Milano med en italiensk orkester.

1940 fyllde Evert Taube 50 år. I visan *Sjösala vals* framträder för första gången en ny huvudperson: Rönnerdahl. Han är både bohemisk konstnär och familjefar, och dansar gärna med vackra kvinnor. Under andra världskriget gick det inte att resa utomlands. Då

åkte Taube till Ängön i Bohuslän för att vila. Där återupptäckte han sin barndoms landskap och fick ny inspiration till visor som *Maj på Malö* och *Vals på Ängön*.

När kriget var slut reste han till Argentina och Panama. Han började skriva resereportage i tidningen *Vi*. 1948 kom samlingen *Ballader i det blå*, som innehåller kärleksvisorna *Så skimrande var aldrig havet* och *Nocturne*. En period arbetade han som redaktör för *Svenska ballader och visor*, en antologi med visor från medeltid till nutid. 1950 fick han Svenska Akademiens Bellmanpris. Han räknades nu som en etablerad författare och ”nationalpoet”, och uppskattades av både lyrikälskare och folkparkspublik. Ännu mer känd blev han när han började göra radioprogram. Han berättade om sitt liv och sjöng, men han höll också folkbildande föredrag om t.ex. provencalsk lyrik. 1965 gjordes en TV-serie, där han åkte tillbaka till olika platser som inspirerat honom, som Stockholms skärgård, Bohuslän, Argentina och Provence.

Under 1960-talet slutade han att turnera, men han uppträdde på Gröna Lund varje sommar 1961-1973. Det kom inte så många nya visor längre, men *Så länge skutan kan gå* från 1963 är en vals om ålderdom och förnöjsamhet, och om längtan tillbaka till det fria sjömanslivet. Den sista visan blev *Änglamark*, som skrevs till filmen *Äppelkriget* 1971. Evert Taube dog i januari 1976. Hans grav finns vid Maria Magdalena kyrka på Söder i Stockholm.





